

ทำนอกฤดูด้วยการตัดแต่งกิ่ง

เคล็ดไม่ลับ...

ชาวสวนส้มโอ ที่แม่กลอง

และสุดท้ายที่ระดับปลายน้ำนั้น ทางจังหวัด จะยกระดับมาตรฐานของส้มโอขาวใหญ่ที่ ได้มีการพัฒนาแล้วเข้าสู่ตลาดผู้บริโภคทั้ง ในและต่างประเทศ อีกทั้งยังทำให้ราคาขาย

เนื้อขาวแน่น แท่ง กรอบ
แถมรสชาติหวานอีกด้วย

เทคโนโลยีเกษตรกร

● ทัศนะพงศ์ กุสุมา ณ อยุธยา

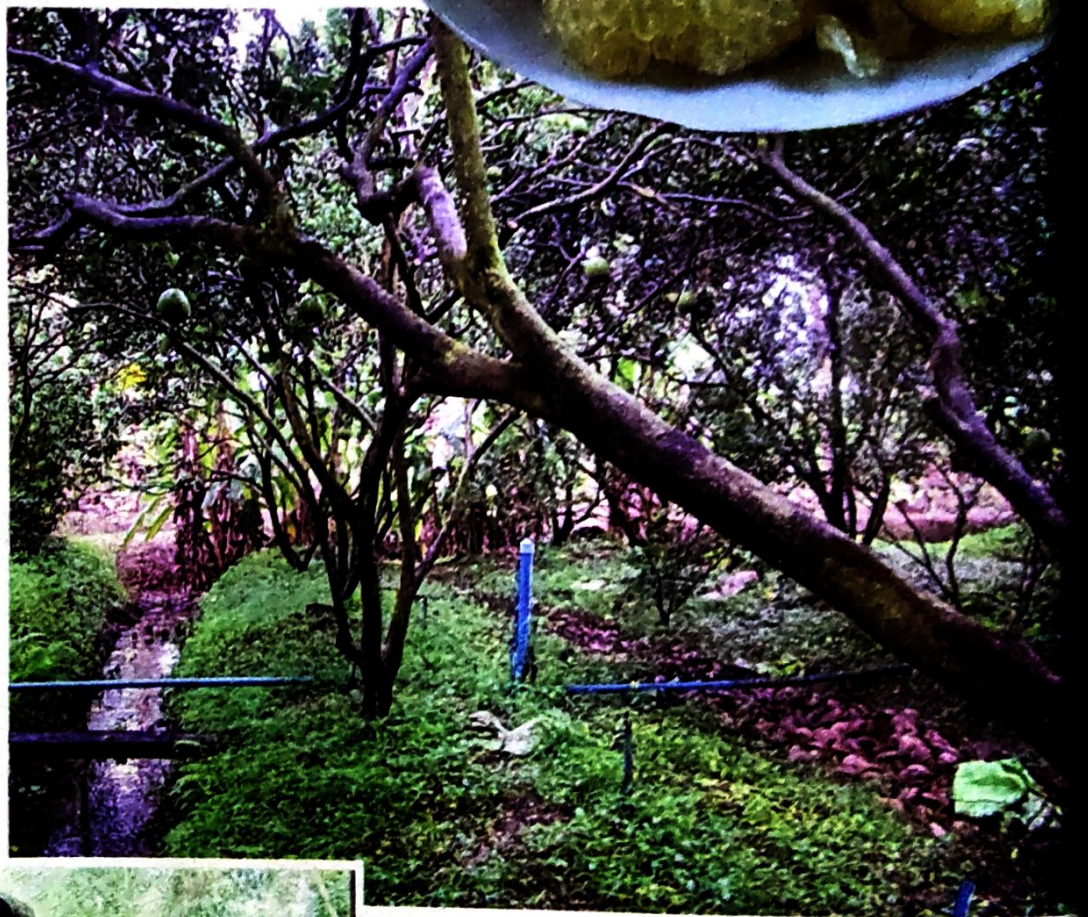
เมื่อเร็วๆ นี้ สำนักงานเกษตรและ สหกรณ์จังหวัดสมุทรสงคราม ได้เปิด แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาส้มโอของ จังหวัดสมุทรสงคราม ในระยะเวลา 4 ปี

คือ ในระหว่างปี 2556-2560 ภายใต้วิสัยทัศน์ว่า "เป็นผู้นำการผลิตส้มโอคุณภาพของประเทศ" ทั้งนี้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ 4 ด้าน คือ การพัฒนาเกษตรกร การพัฒนาการผลิตเพื่อให้ได้มาตรฐานและปลอดภัย การพัฒนาด้านการตลาด และการพัฒนาการบริหารจัดการ

คุณวีโรจน์ ชลวิริยะกุล เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดสมุทรสงคราม เปิดเผยรายละเอียด ยุทธศาสตร์ดังกล่าวว่า จังหวัดสมุทรสงคราม เป็นแหล่งผลิตส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ที่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค ลักษณะของส้มโอ ขาวใหญ่จะมีกลีบหรือกึ่งสีน้ำผึ้ง เนื้อแห้ง ไม่มี เมล็ด รสชาติหวานอร่อย

ปัจจุบันมีเกษตรกรปลูกส้มโอจำนวน 2,579 ราย มีพื้นที่ปลูก 12,506 ไร่ ปริมาณผลผลิต 14,607.20 ตัน เฉลี่ย 1.34 ตัน ต่อไร่ ราคาที่ ขาย 30-35 บาท ต่อกิโลกรัม ทั้งนี้มีเกษตรกรที่ ได้รับการรับรอง GAP จำนวน 186 ราย พร้อมทั้งได้รับการขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ในพื้นที่แล้ว

เกษตรและสหกรณ์ฯ บอกต่ออีกว่า ตามแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนา ส้มโอต้องการมุ่งเน้น ผลผลิตส้มโอเป็นระบบ ทั้งกระบวนการ ตั้งแต่ ระดับต้นน้ำคือในเรื่อง ของการส่งเสริมและ ถ่ายทอดเทคโนโลยี ระดับกลางน้ำเป็นการ รับรองมาตรฐาน GAP และการขึ้นทะเบียนสิ่ง บ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

กรรมการกลุ่ม ร่วมให้ข้อมูล

ภายในสวนที่ปลูกแบบยกร่อง

ส้มโอมีความเหมาะสม สอดคล้องกับต้นทุน ของเกษตรกร โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการ เตรียมความพร้อมเพื่อมุ่งมันที่จะเข้าสู่ตลาด AEC ต่อไป

พร้อมกันนี้คุณวีโรจน์พาไปดูตัวอย่างการ ปลูกส้มโอขาวที่ประสบความสำเร็จของกลุ่ม วิสาหกิจชุมชนพัฒนาคุณภาพส้มโอ ลีนจี่ ที่ บ้านเลขที่ 14 ตำบลเหมืองใหม่ อำเภอบ้านแหลม จังหวัดสมุทรสงคราม โดยได้พบกับ คุณ บรรหาร อยู่กำเนิด กับกรรมการกลุ่มกว่า 10

คน ที่มาล้อมวงคุยกันเกี่ยวกับวิถีการ ปลูกส้มโอ

คุณบรรหารชี้ให้เห็นถึงเหตุผลที่พ ้นมาใช้วิธีนี้ปลูกส้มโอ เป็นเพราะส ะเกษตรกรมักมีการใช้สารเคมีกันมาก เอาใจใส่ต้นส้มโอ ต้นไหนที่โทรมเมื่อ ฝนจะออกดอกมากเพราะได้น้ำ พอเป็น ทั่วสวนเลยมีผลผลิตออกพร้อมกันแล ะจนล้นตลาด และทำให้ราคาตก ครั้นพอกระพอบอากาศหนาวเข้ามา

คุณวีโรจน์ ชลวิชัยกุล เกษตรและสหกรณ์จังหวัดสมุทรสงคราม (เสื้อฟ้า) ถ่ายรูปร่วมกับกลุ่ม

ทำให้เนื้อส้มโอมีรสชาติขม อันนี้จึงเป็นอีกเหตุผลที่ทำไมไร่เราคงตกต่ำลงไปอีก แล้วพอถึงหน้าออกผลส้มโอไม่มีผลผลิต และเป็นเหตุให้ส้มโอมีราคาสูง

คุณบรรหารบอกว่า ตัวเขาและสมาชิกกลุ่มมีพื้นที่ปลูกส้มโอขาวทั้งหมด 400 ไร่ บางรายมีที่กันมาก บางรายมีน้อย แต่เมื่อเฉลี่ยแล้วตารางจะประมาณ 10 ไร่ ทั้งนี้แต่ละรายไม่ได้ปลูกทั้งหมดอย่างเดียวนะ แต่ยังปลูกไม้ผลและพืชเศรษฐกิจชนิดอื่นร่วมภายในพื้นที่ด้วย

ในอดีต คุณบรรหาร ประกอบอาชีพเกษตรกรรมในพื้นที่เพียง 3 ไร่ ว่าจะปลูกพืชอย่างหนึ่งอย่างใดในพื้นที่เพียงแค่นี้ดูจะเสี่ยงเกินไป ดังนั้น ปัญหาของการมีพื้นที่ทำกินน้อยจึงทำให้เขาแก้ไขด้วยการปลูกพืชร่วมกันแบบที่เลี้ยงน้องเพื่อนำรายได้มาเป็นทุน

แต่ผลที่เกิดขึ้นจากแนวคิดนี้ดูเหมือนจะได้อะไรและเสียอย่างไร ทั้งนี้เพราะอาจมีรายได้บางส่วนเข้ามาช่วยจุนเจือแต่เสียตรงการปลูกพืชร่วมกันส่งผลทำให้พืชบางตัวไม่เจริญเติบโตหรือมี

ผลผลิตไม่เต็มที่ อย่างส้มโอที่มีต้นงามแต่กลับมีลูกน้อย

เหตุการณ์นี้ไม่กระทบเพียงแค่สวนส้มโอของเขาเท่านั้น แม้แต่รายอื่นที่ปลูกไม้ผลในพื้นที่อื่นจำกัดก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน เมื่อเป็นเช่นนั้นคุณบรรหารคิดว่าควรทำอย่างไรให้ปลูกส้มโอได้ผลผลิตสูงพร้อมกันมีคุณภาพในพื้นที่จำกัด

ความไม่พอที่เห็นสิ่งผลเสียหายต่อรายได้ของเกษตรกรอย่างมาก คุณบรรหารและเพื่อนสมาชิกร่วมกันคิดหาทางแก้ไขด้วยการไปดูงานตามสถานที่ต่างๆ พร้อมกับหาความรู้เพิ่มเติมแบบคู่ขนาน จนไปพบวิธีการตัดแต่งกิ่งไม้ผลจากเอกสารรายหนึ่ง จากนั้นทางกลุ่มได้นำมาทดลองทำกระทั่งเห็นผลสำเร็จ จึงได้ถ่ายทอดแนวทางนี้ไปสู่เพื่อนสมาชิกและเกษตรกรร่วมอาชีพรายอื่นต่อไป

เขาเผยว่า แนวคิดและวิธีการปลูกส้มโอขาวของกลุ่มจนประสบความสำเร็จสามารถบังคับ

กิ่งที่ตัดและกำลังมีใบอ่อนไหลออกมา

ให้มีผลผลิตได้นอกฤดู โดยผลผลิตเหล่านั้นมีทั้งคุณภาพและปริมาณที่ต้องการ เป็นผลมาจาก 2 หลักคิด คือเรื่องดิน น้ำ ปุ๋ย และเรื่องการตัดแต่งกิ่ง

พัฒนาดิน น้ำ และปุ๋ย

คุณบรรหารอธิบายว่า ในช่วงที่ต้นส้มโอกำลังจะติดดอกออกผลต้องให้อาหารและน้ำอย่างสม่ำเสมอ และการบำรุงรักษาต้นต้องมีการรดน้ำใส่ปุ๋ยอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ต้นสมบูรณ์แข็งแรงเต็มที่ รอผลผลิตที่กำลังเติบโต

อีกทั้งต้องตัดกาฝากและกำจัดวัชพืชออกให้หมดเพื่อเป็นการเตรียมต้นให้พร้อม ต้นส้มโอที่พร้อมจะให้ผลผลิตได้ควรมีอายุตั้งแต่เริ่มปลูกกระทั่งออกผลเป็นเวลา 3 ปี และเมื่อส้มโอเริ่มออกผลปีแรกให้ปล่อยออกดอกติดผลไปตามธรรมชาติก่อนโดยยังไม่ต้องบังคับ

หลังจากเมื่อครบกำหนดและต้องการบังคับให้ออกนอกฤดูจะใช้วิธีการรดให้น้ำ ประมาณ 2 สัปดาห์ และในช่วงที่ใบส้มโอแก่จัดเต็มที่ เมื่อต้นส้มโอขาดน้ำจะเริ่มเฉา มีใบที่ร่วง และพอครบเวลา 2 สัปดาห์ จึงเริ่มให้น้ำพร้อมปุ๋ยหมักผสมปุ๋ยเคมีที่มีตัวกลางสูงคือ 15-30-15 ทั้งนี้

เพื่อเป็นการกระตุ้นตาออก
ควรใช้ปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพที่หมักจากมะพร้าวแก่หรือน้ำหมักจากปลาทะเลสดพร้อมกับให้น้ำในปริมาณที่เหมาะสม 1 วันแรกอย่าให้น้ำมากจนดินแฉะ เพราะต้นส้มโออาจช็อกน้ำ ควรเพิ่มปริมาณน้ำที่รดใน 2 วันทีละเล็กน้อยในวันต่อไป ทั้งนี้ควรสังเกตดินชื้นไม่ควรรดน้ำในวันนั้น อย่างไรก็ตามพอวันที่ 5 ให้น้ำ 3 วันครั้ง โดยส้มโอจะเริ่มตาออกภายใน 1 สัปดาห์ มีใบอ่อนแตกออกพร้อมกับสลัดใบแก่ทิ้ง

เมื่อส้มโอติดผลอ่อนควรบำรุงรักษาโดยใช้ปุ๋ยหมักทุกเดือน และให้น้ำทุก 5-7 วัน กระทั่งส้มโอติดผลได้ถึง 6 เดือน จึงพรวนหมักจากขี้เถ้าดินนาเกลือจำนวน 1 กำมือ ทุกวันครั้ง ต่อดินที่รอบต้นขนาด 1 ตารางเมตร จนถึงระยะเก็บผลช่วงเวลา 8 เดือน

ทั้งนี้ก่อนการเก็บผลผลิต สัปดาห์ ควรหยุดการให้น้ำต้นส้มโอสะสมอาหารภายใน ซึ่งจะทำให้มีรสชาติหวาน อย่างไรก็ตาม ระหว่างที่ให้น้ำก่อนเก็บผลผลิตนั้นผลผลิตในแง่ของคุณภาพรสชาติเนื้อของส้มโอแล้ว ยังถือเป็นการกระตุ้นให้ส้มโอติดดอกออกใหม่รุ่นต่อไปด้วย เพราะหลังจากที่ส้มโอสามารถเก็บผลผลิตได้

เกษตรกรปลูกส้มโอที่บอกถึงเรื่องการใช้น้ำว่า พืชมามากมายใช้วิธีผสมผสานอินทรีย์และเคมี แต่จะผสมอินทรีย์มากกว่าและมีระยะเวลาเก็บเกี่ยวไม่เกิน 20 ปีแล้ว

แล้วยังใช้ปุ๋ยคอก ชีวกระชา

อีกอย่างที่เขาแนะนำที่ใช้เพราะมีค่าคือ ปลาหมัก โดยใช้ปลาเป็ดหมักที่ สวมหมักข้ามปี ควรนำมาใส่ต้นส้มโอที่อายุ 5 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ต้นส้มโอเล็กแต่ทยอยออกดอกแก่แทน ทั้งนี้เพราะปุ๋ยปลาหมักมีไนโตรเจนจากแนวทางใหม่ที่เขาเริ่มสังเกตที่เปลี่ยนแปลงของดินว่ามีสารจับเป็นคือแข็งเหนียว จึงมีการปรับปรุงด้วยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์มาใช้จึงทำให้ดินมีปุ๋ย และวิธีการแต่งต้น การเปิดดอก สังเกตจากใบออกยากตามธรรมชาติของต้นไม่ใบที่ติดไม่จำเป็นคือใช้เคมีเลย

ปุ๋ยอินทรีย์ใช้ปริมาณ 1 ลิตร ผสมน้ำกับน้ำประมาณ 15 ลิตร ละลายแล้วใช้ตามความเหมาะสมคือถ้าเป็นลูกที่มะนาวไปจนถึงขนาดลำต้นนั้น ให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพราะจะทำให้มันยังเลี้ยงทรง ได้จะใช้ในช่วงใกล้เก็บและในช่วงเตรียมต้นที่จะตัดกิ่ง เปิดตาออก ส่วนปุ๋ยเคมีนั้นให้ใช้มากกว่าต้น ชื่อมาใช้เป็นปุ๋ยละลายช้าให้ใช้ครั้งละเพียง 30 กิโลกรัม เท่านั้น และนี่ก็ถือเป็นเรื่องยากกว่า

กิ่งนี้ไว้ปลูก น่าจะได้น้ำหนัก 4-5 ตัน ต่อต้น

ป้ายกลุ่มที่ได้รับการรับรองแล้ว

**สาธิตเลนโคนต้น
ช่วยเพิ่มธาตุอาหาร**

ด้านการดูแลจัดการภายในสวนนั้น เกษตรกรปลูกส้มโอทุกรายมักนิยมการสาธิตเลน และให้ความสำคัญกับดินคือ ต้องสังเกตดินให้เป็น อย่าให้ดินแน่น เมื่อพบว่าดินแน่นต้องทำปุ๋ยอินทรีย์มาใส่เพื่อให้ดินฟูขึ้นมา

คุณบรรหารบอกว่า เลนถือเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของชาวบ้านในการปลูกพืช ทั้งนี้เพราะการสาธิตเลนแต่ละครั้งหมายถึงทำให้เปลี่ยนรากของต้นพืช 1 ครั้ง เขาเคยสังเกตที่ผ่านมากหากไม่สาธิตเลนแล้วรากเดิมจะอยู่ได้เพียง 2 ปี จะเป็นสีน้ำตาลออกดำแล้วจะไม่กินอาหาร จากนั้นต้นจะเริ่มเสื่อมโทรมลงอันมาจากการที่ก่อนหน้านี้ให้ลูกตกเกินไป แล้วไม่มีการแตกรากใหม่ออกมาหาอาหาร

ครั้งหนึ่งมีการสาธิตเลนเข้าไปที่ต้น ทำให้ดูเหมือนต้นได้รับปุ๋ยคอกอีกครั้ง จึงเริ่มมีการแตกรากใหม่ออกมาเพื่อหาอาหารอีกครั้ง

**เผย...วิธีตัดแต่งกิ่ง
ที่ประสบความสำเร็จ**

นอกจากการดูแลเรื่องดิน น้ำ และปุ๋ยที่ทำให้คุณบรรหารประสบความสำเร็จจากการปลูกส้มโอได้ผลผลิตที่มีคุณภาพแล้ว การบังคับให้มีผลผลิตออกนอกฤดูยังมีความสำคัญเช่นกัน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันผลผลิตออกพร้อมกัน อันจะทำให้ราคาตกต่ำ และวิธีบังคับให้ได้ผลผลิตนอกฤดูที่คุณบรรหารนำมาใช้คือการตกแต่งกิ่งต้นพันธุ์

“อย่างส้มโอในสวนที่ปลูกจำนวน 63 ต้น ได้ผลผลิตประมาณ 5 ตัน ต่อรุ่น เป็นผลมาจากการตัดแต่งกิ่ง โดยจะเน้นไปที่ต่อเพราะต่อส้มจะไม่ส่งาย ทั้งนี้แต่ละรุ่นจะใช้เวลา ประมาณ 7 เดือน เพราะฉะนั้นถ้าต้องการเก็บในช่วงตรุษจีน ก็จะต้องตัดแต่งกิ่งให้เสร็จราวเดือนกรกฎาคม พอเดือนสิงหาคมจะเปิดดอกซึ่งจะมีขนาดราวผลมะนาว แล้วพอถึงช่วงตรุษจีนสามารถเก็บได้พอดี”

เขาบอกว่า คงไม่สามารถกำหนดตายตัวได้ว่าควรตัดแต่งต้นละจำนวนกี่กิ่ง เพียงแต่ต้องพิจารณาดู ถ้าต่อใหญ่หากเก็บกึ่งกลางต้นไว้ปุ๋ยจะขึ้นมาเลี้ยงพอ ซึ่งหากคุณเก็บไว้เพียงลูกเดียวจะทำให้มีขนาดลูกโตมาก และบอกต่ออีกว่าแต่ละต้นสามารถให้ผลผลิตได้หลายรุ่น แต่ไม่พร้อมกัน พอเก็บรุ่นแรกเสร็จอีกไม่นานรุ่นต่อไปจะตามมา ซึ่งรุ่นที่สองไม่ต้องแต่งกิ่ง แต่ให้ไปแต่งในรุ่นที่สามแทน

นอกจากนั้นแล้ว ในการตัดแต่งกิ่งจะไม่ตัดกิ่งใหญ่ทิ้ง และไม่ตัดแต่งให้โล่งจนเกินไป อีกทั้งยังมีข้อดีเพราะสามารถกำหนดผลส้มโอได้ตามขนาดของกิ่งที่ตัดแต่งโดยไม่ต้องใช้เคมีเร่งหรือบล็อกกลูเลย โดยเรียกการตัดแต่งกิ่งว่าการวางต่อ ทั้งนี้เพื่อเป็นการกำหนดให้ดอกและลูกออกมาตามต่อที่วางไว้ แต่ละต่อสามารถกำหนดขนาดของผลได้ แม้กระทั่งการพินต้นเก่าที่เสื่อมโทรมหากตัดแต่งกิ่งในจำนวนที่เหมาะสมแล้วต้นที่โทรมนั้นจะกลับมางามเหมือนเดิม

เจ้าของสวนส้มโอบอกถึงข้อดีของการแต่งกิ่งแล้วไว้ต่อคือ ทำให้ใบส้มไม่พลิก ทำให้ไม่หนีไปออกที่ปลายใบ เขาบอกว่า ส้มที่ออกปลายใบจะ ทำให้ใบพลิก ทำให้กิ่งเสียเพราะท่อนใบหายขึ้นที่สำคัญเปลืองปุ๋ย เพราะต้องใส่ปุ๋ยมากเพื่อให้ได้ขนาดลูก แต่ถ้าใช้วิธีเก็บลูกไว้ในต้นเหมือนอย่างสวนของเขาที่ล้วนทุกลูกจะอยู่ในต้นทั้งนั้นแล้วยังมีใบที่สมบูรณ์และพร้อมจะปรุงอาหาร

คุณบรรหารเผยว่า มีสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่มปลูกส้มโอในที่ดินเพียง 1 ไร่ เดิมได้ผลผลิตประมาณ 200 กิโลกรัม ต่อมาเมื่อเขาได้เข้าไปอธิบายรายละเอียดและสอนขั้นตอนการตัดแต่งกิ่ง การใส่ปุ๋ยอย่างถูกวิธี จนในทุกวันนี้ในเนื้อที่เท่าเดิมได้ผลผลิตถึง 2,500 กิโลกรัม

เจ้าของสวนส้มโออธิบายต่ออีกว่า เป็นการตัดแต่งกิ่งในทรงพุ่มและควรเป็นกิ่งที่ตั้งขึ้นหรือกระโดงที่ตั้งขึ้นมีขนาดเท่านิ้วก้อยและอยู่ใกล้ลำต้นเพราะจะได้ลูกสวยและสมบูรณ์ ทั้งนี้การตัดแต่งกิ่งส่วนมากถ้าในช่วงฤดูฝนจะตัดออกสัก 40 เปอร์เซ็นต์ เพราะต้องการทำให้โปร่ง

ด้านล่างจะได้รับแสงจะได้ไม่เกิดเชื้อรา แต่ถ้าในช่วงหน้าร้อนจะตัดเพียง 30 เปอร์เซ็นต์

“ที่สำคัญแนวทางนี้ไม่ทำให้เปลืองปุ๋ย ให้อายุยืนหากเมื่อใดลูกเริ่มมีขนาดเล็กให้จัดการตัดแต่งกิ่งอีกครั้งและควรแต่งกิ่งที่ตั้งกระโดงเพื่อให้ลูกสามารถโตได้เองตามธรรมชาติ ถือว่าเป็นการให้ธรรมชาติช่วย ซึ่งที่ผ่านมากเกษตรกรหลายรายละเลยเรื่องเช่นนี้”

เขาบอกว่า วิธีปลูกแนวนี้ที่ทันสมัยและเป็นความตั้งใจร่วมมือกันของคน ดังนั้น จึงไม่แปลกเลยที่ผู้ปลูกที่ได้รับการรับรองให้เป็นเกษตรกรที่ดี (Good Agricultural Practice) ทั้งนี้คุณบรรหารสรุปข้อดีของส้มโอในแนวทางของกลุ่มว่า จะช่วยลดเคมี ช่วยรักษาสีเงาผิวส้มเพื่อไม่กลับคืนเหมือนเดิม สามารถผลิตได้ที่ต้องการ พร้อมกับสร้างคุณภาพเนื้ออร่อย และยังได้ผลผลิตตลอดปี ซึ่งจะมีผลทำให้ราคาไม่ตกต่ำอย่างเขาเคยถึงรายได้การทำส้มโอใจว่า ทำให้มีรายได้ดีกว่าขึ้นดีกว่าเมื่อเป็นราคาที่คงที่ ส่งผลดีต่อเกษตรกร

ส้มโอขาวใหญ่ที่อร่อยและมีคุณภาพ ต้องที่สมุทรสงคราม

ยังบอกว่าเป็นไม่ผลดีกว่าผลไม้ชนิดอื่นในเมื่อเทียบต่อไร่ต่อปี ไร่ต้นหมื่นและราคาขาย

อย่างไรก็ตาม คุณบอกว่า เขาตั้งใจที่จะความรู้และประสบการณ์ปลูกส้มโอเพื่อนำไปแก่เกษตรกรในจังหวัดและจังหวัดอื่นที่สนใจเห็นว่าแนวทางที่ปลูกสามารถสร้างอาชีพแก่เป็นการลงทุนต่ำแต่ อีกทั้งผลผลิตที่ได้ยังมาตรฐานเป็นที่สนใจทั้งในและต่างประเทศ ยังเป็นการเตรียมความ

**ปลูกด้วยวิถีทางธรรมชาติ
นำไปสู่การได้รับรอง GAP**

จากแนวทางวิธีปลูกส้มโอขาวใหญ่ของคุณบรรหารและเพื่อนสมาชิกกลุ่มนับเป็นการปลูกแบบธรรมชาติที่เกื้อกูลกัน เขาอธิบายว่า ความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกในละแวกนี้เป็นผลมาจากระดับความสูงต่ำของต้นไม้เงาชนิดที่ลดหลั่นกันถึง 3 ระดับ ผลเช่นนี้ทำให้เกิดระบบนิเวศที่มีการสร้างความสมดุลทางธรรมชาติและระบบนิเวศนี้ทำให้มีการจัดการของแมลงต่างๆ กันเอง

ประเด็นสำคัญที่ตามมาคือ ไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมี หรืออาจใช้เพียงเล็กน้อยเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ส้มโอที่คุณบรรหารปลูกจึงไม่ได้ฉีดสารทุกลูก ลูกไหนเสียให้ตัดทิ้ง แล้วเก็บของดีไว้ ส่วนดินให้ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับเคมีเล็กน้อย เพราะต้นส้มโอชอบมาก

ดังนั้น ภายใน 1 ปี ทางกลุ่มสามารถระบุการใช้สารเคมีได้อย่างชัดเจน พร้อมไปกับกลุ่มอื่นก็ทำแบบเดียวกัน โดยไม่ใช้สารเคมีกันพว้าเพื่อ บางครั้งใช้การผสมไขขาวไล่แมลง อาจใส่กัมมะถันลงไปบ้าง หรือบางรายใช้วิธีกำจัดแมลงวันทองตัวผู้ด้วยดอกกะเพรา ทั้งนี้ถือเป็นการธรรมชาติบำบัด

การเข้าแข่งขันกับการเปิดตลาดเสรี หรือ AEC ในปี 2558 อีกด้วย

“ถ้าเกษตรกรสามารถลดต้นทุนต่ำลงได้ พร้อมกับการลดการใช้เคมีลง ขณะเดียวกันเมื่อผลผลิตมีคุณภาพ ขายได้ราคาสูง ทำให้เราจะสู้กับผลนำเข้าจากต่างประเทศไม่ได้” เจ้าของกล่าวทิ้งท้าย

เห็นไหมว่า นี่เป็นเพียงแค่ส่วนหลายส่วนในประเทศที่เกษตรกรชาวมุ่งมีความสามารถในการพัฒนาอาชีพ สร้างความมั่นคง จากนั้นความมั่นคงมากขึ้น

**สนใจแนวทางปลูกส้มโอด้วยวิธี
สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ คุณ
กำเนิด ไทสิทธิ์ (080) 655-2000
สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัด
โทรศัพท์ (034) 715-051**